

RS AU § 222 2024 års ekonomiska utmaning – anpassning Regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2023/1652

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen godkänner förvaltningens underlag för fortsatt hantering vid kommande budgetavstämning.

Sammanfattning

För att klara ekonomin 2024 har ett besparingsarbete inletts där 4,0 mnkr har hämtats hem i den anslagsfinansierade verksamheten. Vidare förs dialog i ledningsgrupp och i andra sammanhang kring försiktighet och återhållsamhet. Väsentlig är en hård prioritering av nya uppdrag och att dessa uppdrag är finansierade.

Vad gäller måltidsverksamheten befarar förvaltningen att konsekvenserna av rådande prisutveckling samt avsaknad av hyresmedel ger en i stort omöjlig satsning på att klara ekonomin utan tillskott eller kraftigt försämrad meny.

För att kunna genomföra badhusprojektet krävs utöver tilldelade investeringsmedel även specifika driftmedel för att riva en villa på fastigheten. Detta är ett engångsbelopp för 2024.

Regionen har fått ett nytt uppdrag kring brottsförebyggande arbete från staten. Finansiering kommer via det generella statsbidraget och dessa medel borde tillföras utföraren av uppdraget.

Utvecklingen av regiongemensamma systemstödet är en förutsättning för att lyckas effektivisera, ge chefer bättre förutsättningar, skapa högre kvalitet och bättre uppföljning. Effekterna av satsningarna hamnar i förvaltningarnas verksamhet medan kostnaden tas centralt. För närvarande finns kostnader utan budgettäckning.

Utöver ovan kvarstår övriga behov av förstärkning som tidigare redovisats i mål och budgetskrivelsen. Här behöver ett ärende särskilt belysas. Det gäller ärendet om konstöversyn på Gotland. I ärendet finns beslut om att inrätta ett resurscentrum för konst i lokaler på Gotlands Kulturrum. Beslut saknas om långsiktig finansiering av bland annat dessa lokaler.

Sammantaget ses ett primärt behov av tillskott (mnkr) för:

Måltid	6,6
Badhus (tillförs tekniska nämnden)	1,5
Brottsförebyggande	0,8
Regiongemensamma IT-system	1,5
Konstöversyn - resurscentrum	0,3

Bedömning

Förvaltningens samlade bedömning är att budgeten kommer hållas 2023. Vilket till stor del beror på låga kapitalkostnader. Det finns dock obalanser mellan verksamheter, vissa fortsatt in i 2024. Inom kort när investeringsvolymen beräknas öka kommer möjligheten att parera underskott med tillfälliga överskott i kapitalkostnadsbudgeten att upphöra. För att klara ekonomin 2024 har ett besparingsarbete inletts där 4,0 mnkr har att hämtas hem i den anslagsfinansierade verksamheten. Vidare förs dialog i ledningsgrupp och i andra sammanhang kring försiktighet och återhållsamhet. Väsentlig är att en hård prioritering måste till vad gäller nya uppdrag och att dessa är finansierade.

Inom måltid (resultatenhet) arbetas med åtgärder för att försöka anpassa verksamheten till beslutad prissättningsnivå. Här föreligger en obalans beroende på inflation samt nya hyror detta sammantaget till närmare 7 mnkr. Måltidsverksamhetens struktur med många utbudspunkter gör det svårt att genomföra ett besparingsarbete som inte får stora konsekvenser på menyn.

De behov som påtalades i mål- och budgetskrivelsen inför budgetberedningen gäller i stort fortfarande. I dokumentet angav förvaltningen följande prioriteringsordning för eventuella tillskott:

- Tilldela medel för **kostnadsökningar i befintlig verksamhet** (index, hyres- och löneökning).
- Om möjligt **ta bort besparing**.
- Resurssätt **nya uppdrag från staten** (nytt stb).
- Förstärk resurserna kopplat till förvaltningens **regionövergripande systemansvar**.
- **Övrig eventuell förstärkning** utifrån politisk prioritering.

Kostnadsökningar i befintlig verksamhet

Förvaltningen har i ram kompenserats för bedömd löneökning, kostnadsökning för interna tjänster, index för externa avtal samt till viss del för kostnadsökningar till följd av inflationspåverkan inom måltid. Här erhöles 1,0 mnkr av det uppskattade behovet om 5,0 mnkr. Förvaltningen ser med stor oro på inflationsutvecklingen som kan öka ytterligare. Det är svårt att hantera måltids ekonomi utan tillskott. I befintlig struktur kvarstår i huvudsak endast anpassning av menyn. Vilket går emot gällande krav och målsättningar.

Det gavs även generell kompensation för hyresökningar men inga tillskott för nya hyror till följd av pågående byggprojekt (bland annat för köken i Högby och Terra Nova).

I investeringsbudgeten har beslut fattats om att bygga nytt badhus. I projektet saknas 1,5 mnkr i driftmedel för rivning av villa på aktuell fastighet.

Kvarstående behov: 4,0 mnkr för prisutveckling inom måltid, 2,6 mnkr för ökade hyror inom måltid, samt 1,5 mnkr för rivning av villa i badhusprojektet (medel för rivning tillförs tekniska nämndens budget).

Ta bort Besparing

Besparing kvarstår. Ett besparingsarbete, för att klara ramjusteringen om 4 mnkr, har inletts. För att klara detta kommer verksamhet behöva tas bort. För närvarande inventeras och konsekvensbeskrivs olika förslag inför kommande beslut i november.

Nya uppdrag från staten

Förvaltningen har fått tillkommande uppdrag från staten där finansieringen kanaliseras via det generella statsbidraget, detta avseende brottsförebyggande arbete. Dessa medel behöver tillföras förvaltningens ram för att kunna svara upp mot uppdraget. För det brottsförebyggande arbetet har i tidigare budget erhållits halvårseffekt för 2023.

Kvarstående behov: 0,8 mnkr.

Regionövergripande systemansvar

Ett flertal regiongemensamma system har utvecklats och flera är på gång. Utvecklingen av systemstödet är en förutsättning för att lyckas effektivisera, ge chefer bättre förutsättningar, skapa högre kvalitet och bättre uppföljning mm. Effekterna av satsningarna hamnar i förvaltningarnas verksamhet medan kostnaden tas centralt, för närvarande utan ekonomisk täckning vilket på sikt är ohållbart.

Kvarstående behov: 1,5 mnkr.

Övrig eventuell förstärkning

Förutom ovanstående prioritering finns ett stort behov av att utöka verksamheten. I mål och budget beskrevs behov uppgående till närmare 17 mnkr. I det ekonomiska läge som föreligger ses detta som svårt att få tillgodosett. Vilka behov som upptogs och som nollades av budgetberedningen framgår av nedanstående lista.

Äskande	Belopp, mnkr
Upphandling	1,5
Kommunikation	2,2
Almedalsveckan	0,5
Servicepunkter	1,0

Säkerhetsskydd (stb erhålls)	4,5
ÖP-arbete	0,5
Kampanj Gotland ställer om	0,5
Test kyld mat	0,5
Upphandling tvätt måltid	1,5
Gotlandsvecka måltid	0,3
Digital inkludering, bibl	0,7
Stärkt internt stöd KFA	0,8
Konstöversyn - resurscentrum*	0,3
Ökad stödgivning kultur, stöd	5,7
Stöd kultur, index	0,2
Stödgivning kultur, kvalitetssäkrad handläggning	0,7
Summa	16,9

*I detta ärende ”Uppföljning Konstöversyn på Gotland”(RS 2021/1692), finns beslut om att inrätta ett resurscentrum för konst i lokaler på Gotlands Kulturrum dock utan beslut om långsiktig finansiering.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Mål och budget 2024-2026 regionstyrelseförvaltningen (RS 2023/348)

Uppföljning Konstöversyn på Gotland (RS 2021/1692)

Badhus i Visby - tilläggsäskande (2019/959)

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-09-07